

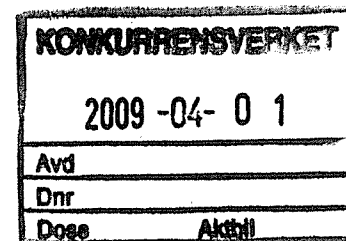
LÄNSRÄTTEN I
VÄSTMANLANDS LÄN

DOM
2009-03-30
Meddelad i
Västerås

Mål nr
470-09 E
Rotel 1

SÖKANDE

Bilia Personbilar AB, 556063-1086
Region Mälardalen
Box 801
721 22 Västerås

MOTPART

Hallstahammars kommun
734 80 Hallstahammar

ÖVERKLAGAT BESLUT

Hallstahammars kommuns tilldelningsbeslut den 2 mars 2009

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

Hallstahammars kommun har genomfört en öppen upphandling, KS 280/08, avseende köp/leasing av personbilar och lätta lastbilar av skåpmo-
dell. Kommunen har i tilldelningsbeslut den 2 mars 2009 beslutat att anta
Björkmans Bil AB (Björkmans) som leverantör av såväl personbilar som
lätta lastbilar.

Bilia Personbilar AB (Bilia) har begärt överprövning av kommunens till-
delningsbeslut och yrkar att rätten beslutar att upphandlingen inte får av-
slutas förrän rättelse gjorts genom att Björkmans anbud diskvalificeras
avseende transportbilar. Bilia anför bl.a. följande. I förfrågningsunderlaget
framgår att upphandlingen avser miljöfordon. För definition av miljöfor-
don hänvisas till förordning 2004:1364 vilken inte längre är i kraft men
likväl utgör definitionsunderlag för begreppet miljöfordon enligt upphand-
lingen. Björkmans tilldelades kontraktet för leverans av lätta transportbilar
till kommunen och erbjöd en Peugeot Partner. Denna bil uppfyller inte
miljökraven på grund av allt för höga utsläpp av t.ex. koldioxid, vilka med
råge överskrider tillåtna 120 gram per kilometer. Peugeot Partner är ett
fordon som inte ens omfattas av upphandlingen enligt förfrågningsunderla-

Dok.Id 39393

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1001	Sigurdsgatan 22	021-19 56 00	021-13 20 25	måndag – fredag
721 26 Västerås		E-post: lansrattenivastmanland@dom.se		08:30-12:00 13:00-16:00

get. Därför skulle Björkmans anbud i denna del ha diskvalificerats från att delta i anbudsprocessen och dess anbud skulle överhuvudtaget inte ha beaktats avseende transportbils kategorin. Att ett bidrag som inte uppfyller de grundläggande kraven i upphandlingen, i stället för att diskvalificeras, kammar hem en stor order är ofattbart och i strid med LOU. Det faktum att förordningen upphört förändrar inte att kommunen valt att hänvisa till förordningen för att definiera vilka fordon som omfattas av upphandlingen och definitionen som ligger till grund för upphandlingen ändras naturligtvis inte av att förordningen upphör. För det fall att länsrätten bedömer att förordningen 2009:1 i stället ska ligga till grund för kommunens definition förändras inte sakfrågan då den nya förordningen inte heller tillåter koldioxid överstigande 120 gram per kilometer.

Bilia rankades som tvåa och Björkmans tilldelades kontraktet för leverans av personbilar och lätta transportbilar. Bilies anbud var avsevärt lägre vad avsåg pris men avgörande för utslaget var den korta leveranstid som det vinnande anbudet påstod sig kunna prestera. Pris är angivet som den enskilt viktigaste parametern vid utvärdering av vilket anbud som anses mest fördelaktigt för kommunen. Trots den stora prisskillnaden har den viktningssmetod som kommunen valt att tillämpa resulterat i att leveranstid, som anges som den näst viktigaste parametern, fått ett orimligt stort genomslag vid kommunens utvärdering av vilket alternativ som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kommunens beslut att anta ett dyrt anbud kommer i slutändan att kosta kommuninnevånarna uppskattningsvis 1,8 mkr per år i onödiga kostnader. Riktigheten i bedömningsunderlaget och valet av viktningssmetod ifrågasätts därför. Det är även anmärkningsvärt att kommunen valt att acceptera Björkmans ohållbara förklaring till den realistiska leveranstid om en dag som uppgivits i dess anbud.

Peugeot Partner uppfyller enligt våra uppgifter inte heller ska-kravet i punkten 3 i förfrågningsunderlaget då fordonet inte omfattas av 3-årig vagnskadegaranti, i stället erbjuds drivlinegaranti vilket inte är samma sak.

Kommunen hemställer att överprövningen avslås och anför bl.a. följande. Upphandlingen omfattar nya miljöfordon enligt förordning 2004:1364. Förordningen har under anbudstiden upphört och ersatts av förordning 2009:1. För gruppen lätta lastbilar av skåpmodell kan konstateras att förordningen 2004:1364 inte omfattar lätta lastbilar. Av 1 § framgår att förordningen innehåller bestämmelser om myndigheters inköp och leasing av personbilar. Den upphandling som här är ifråga annonserades den 17 december 2008. Sista anbudsdag var den 17 februari 2009. Under anbudstiden har förordningen ersatts av förordning 2009:1. Av denna förordning, 10 §, framgår bl.a. att de lätta lastbilar som en myndighet köper in eller ingår leasingavtal om får släppa ut högst 230 gram koldioxid per kilometer vid blandad körning. Peugeot Partners utsläpp är 151 gram per kilometer och uppfyller därmed kraven på maximala utsläpp för att klassas som miljöbil enligt förordningen.

Av 12 kap. 2 § LOU framgår att den upphandlande myndigheten ska ange de kriterier som ges betydelse och deras inbördes viktning vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kommunen har noga preciserat de kriterier och deras vikt i förfrågningsunderlaget. Vid utvärdering av anbuden har de olika anbuden poängsatts helt enligt förutsättningarna i förfrågningsunderlaget. Även viktning av de olika anbudens poäng har skett helt enligt redovisade förutsättningar. Anledningen till det stora genomslag som kriteriet leveranstid fått i utvärderingen är helt enkelt de stora skillnaderna av leveranstid i de olika anbuden.

Av Björkmans anbud framgår att i bilen Peugeot Partners pris inräknats en 3-årig vagnskadegaranti, som normalt kan köpas till för 6 200 kr. Uppgiften om drivlinegaranti har av anbudsgivaren listats som ett betydande mervärde i och med att även garanti ingår i offererat pris. Peugeot Partner uppfyller således mer än väl kravet om att omfattas av minst 3-årig vagnskadegaranti.

DOMSKÄL

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 12 kap. 1 § LOU ska en upphandlande enhet anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller
2. det anbud som har lägst anbudspris.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.

En upphandlande myndighet ska i annonsen om upphandling eller förfrågningsunderlaget ange vilken grund för tilldelning av kontraktet som kommer att tillämpas.

Enligt 12 kap. 2 § LOU ska myndigheten ange hur sådana kriterier som avses i 1 § andra stycket kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Av tredje stycket framgår att viktningen av kriterierna eller kriteriernas prioriteringsordning ska anges i

1. annonsen om upphandlingen,
2. förfrågningsunderlaget, eller i
3. en inbjudan att lämna anbud eller att delta i förhandlingar.

Enligt 16 kap. 2 § LOU ska rätten om den upphandlande enheten har brutit mot 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Länsrätten gör följande bedömning.

För all offentlig upphandling gäller att vissa grundläggande EG-rättsliga principer måste iakttas. Dessa kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU och innebär att bestämmelserna i lagen ska tolkas mot bakgrund av dessa principer. De grundläggande principerna är likabehandlingsprincipen och principen om icke-diskriminering, principen om ömsesidigt erkännande och proportionalitetsprincipen samt transparensprincipen. Av dessa är det likabehandlingsprincipen, dvs. att alla leverantörer ska behandlas lika, och

transparensprincipen som kommer ifråga i detta mål. Sistnämnda princip innebär att upphandlingsprocessen ska kännetecknas av förutsebarhet och öppenhet. För att anbudsgivarna ska ges samma förutsättningar för anbudsgivning måste förfrågningsunderlaget vara klart och tydligt och innehålla samtliga krav på det som ska upphandlas.

Miljöfordon m.m

Som kommunen numera anfört omfattar förordningen (2004:1364) om inköp och leasing av miljöbilar inte lätta lastbilar utan endast personbilar. Genom att kommunen i förfrågningsunderlaget angivit att upphandlingen, som avser både personbilar och lätta lastbilar, ska omfatta miljöfordon enligt denna förordning är förfrågningsunderlaget bristfälligt utformat. Förordningen från 2004 har från och med den 1 februari 2009 ersatts av förordning (2009:1) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor. Sistnämnda förordning reglerar däremot även lätta lastbilar. Vid tiden för tilldelningsbeslutet var denna förordning tillämplig på upphandlingen.

I rättsfallet RÅ 2002 ref 50 har Regeringsrätten uttalat att de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när.

Den felaktighet som här är ifråga i förfrågningsunderlaget kan inte anses ha inneburit några konkurrensnackdelar för någon av de leverantörer som lämnat anbud i upphandlingen eftersom förutsättningarna varit lika för alla. I förfrågningsunderlaget uppmärksammas anbudssökande på att, innan anbud sökes, kontakta upphandlande myndighets kontaktperson om förfrågningsunderlaget innehåller otydligheter eller felaktigheter. Det kan därför inte heller anses att kommunen åsidosatt någon grundläggande upp-

handlingsprincip, såsom principen om förutsebarhet och öppenhet, gentemot leverantör som inte lämnat anbud. Länsrätten finner således att felaktigheten inte är av sådan karaktär att den strider mot de grundläggande principer som uppställs i LOU.

I 10 § i nu gällande förordning från 2009 anges att de lätta lastbilar som en myndighet köper in eller ingår leasingavtal om får släppa ut högst 230 gram koldioxid per kilometer vid blandad körning enligt uppgift i vägtrafikregistret eller motsvarande utländska register. Mot kommunens påståen- de att vinnande anbuds lätta lastbil, Peugeot Partner, släpper ut 151 gram koldioxid per kilometer, finner länsrätten det inte heller visat att denna bil inte uppfyller upphandlingens krav på miljöfordon.

Viktningen

Bilia ifrågasätter riktigheten i bedömningsunderlaget och valet av vikt- ningsmetod. Bilia vitsordar samtidigt att förfrågningsunderlaget vad gäller kriterierna ”pris” och ”leveranstid” varit tydligt. I underlaget har angivits att tilldelning av kontrakt ska ske efter det anbud som är det mest ekono- miskt fördelaktiga, dvs. det mest ekonomiskt fördelaktiga för den upphand- lande myndigheten (jfr 12 kap. 1 § LOU), med hänsyn taget till angivna kriterier i förfrågningsunderlaget. Av handlingarna framgår, såsom kom- munen påpekat, att orsaken till det stora genomslag som kriteriet leverans- tid fått i utvärderingen är de stora skillnaderna av leveranstid i de olika anbuden. Av tilldelningsbeslutet framgår att kommunen ställt kontrollfråga till anbudsgivaren om den korta leveranstiden om en dag och därvid fått till svar att denne avser att lagerhålla bilar för kommunens räkning samt att kommunen inte funnit skäl att ifrågasätta detta svar.

Länsrätten finner med särskilt beaktande av att kravet på öppenhet och förutsebarhet i förfrågningsunderlaget varit tillgodosett vad gäller utvärde-

ringsmodellen det inte visat att vinnande anbud inte utgjort det ekonomiskt mest fördelaktiga för kommunen.

Vagnskadegaranti

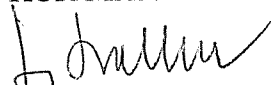
Med hänsyn till vad kommunen anfört finner länsrätten att det saknas fog ifrågasätta vinnande anbud vad gäller kravet på 3-årig vagnskadegaranti.

Sammantaget finner länsrätten sålunda att framställningen ska avslås.

DOMSLUT

Länsrätten avslår framställningen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1a)

Leif Hallner
rådman

